

Міністерство освіти і науки України
Червоноградський гірничо-економічний фаховий коледж

“ЗАТВЕРДЖУЮ”
Директор коледжу
Л.М.Сольвар
08 2021 р.

ПОЛОЖЕННЯ

про дипломне проектування у Червоноградському гірничо-економічному фаховому коледжі

Схвалено рішенням
педагогічної ради №1
від «01» вересня 2021 р.

Червоноград

1. ЗАГАЛЬНІ ПОЛОЖЕННЯ

Атестація здобувачів фахової передвищої освіти Червоноградського гірничо-економічного фахового коледжу проводиться у формі публічного захисту кваліфікаційної роботи, відповідно до стандартів фахової передвищої освіти.

Дипломний проєкт (робота) – це кваліфікаційна робота, яка виконується на завершальному етапі навчання та призначена для об'єктивного контролю готовності випускника до майбутньої професійної діяльності. Вид кваліфікаційної роботи (дипломний проєкт або дипломна робота) вказується в освітньо-професійній програмі.

Виконання дипломних проєктів (робіт) є завершальним етапом підготовки фахових молодших бакалаврів.

Дипломні проєкти (роботи) виконуються студентами самостійно, під керівництвом викладача, в терміни передбачені навчальним планом спеціальності.

Метою дипломного проєктування є :

- систематизація, закріплення та розширення теоретичних і практичних знань з обраної спеціальності та вміння застосовувати їх при вирішенні конкретних технічних, економічних та інших фахових задач;
- розвиток навичок самостійної роботи і оволодіння методикою дослідження та експерименту при вирішенні проблем і питань, що поставлені в дипломному проєкті;
- підготовка студентів до самостійної роботи в умовах сучасного виробництва.

До роботи над дипломним проєктом допускаються студенти, які виконали всі вимоги навчального плану.

Дипломні проєкти (роботи) виконуються здобувачами освіти самостійно, під керівництвом керівника дипломного проєктування, в терміни передбачені навчальним планом підготовки за освітньо-професійною програмою.

2. ОРГАНІЗАЦІЯ ДИПЛОМНОГО ПРОЄКТУВАННЯ

Загальну організацію дипломного проєктування в Коледжі здійснює заступник директора з навчальної роботи. Контроль за організацією дипломного проєктування на випусковій цикловій комісії здійснює голова відповідної комісії. Завідувачі відділень здійснюють організацію і контроль за перебігом дипломного проєктування за кожним здобувачем освіти - випускником, який закріплений за відділенням.

Керівниками дипломного проєктування призначаються досвідчені педагогічні працівники Коледжу або кваліфіковані спеціалісти інших організацій.

Закріплення за здобувачами освіти керівників дипломних проєктів (робіт) та консультантів з окремих розділів дипломного проєкту (роботи) затверджується наказом директора Коледжу за поданням заступника директора з навчальної роботи.

Основні обов'язки керівника дипломного проєкту (роботи):

- участь у визначенні теми та розробка індивідуального завдання на дипломний проєкт (роботу) кожному здобувачу освіти;
- надання методичної допомоги здобувачам освіти у визначенні переліку питань і матеріалів, які вони повинні опрацювати та зібрати під час переддипломної практики;
- консультування здобувачів освіти з питань порядку і послідовності виконання дипломного проєкту (роботи);
- допомога здобувачам освіти у розробці всіх розділів дипломного проєкту (роботи);
- регулярна перевірка графіка виконання етапів дипломного проєктування;
- затвердження підписом закінченого дипломного проєкту (роботи).

Крім основного керівника дипломного проєктування, призначаються консультанти з економічної частини, розділу охорони праці. Консультантами з окремих розділів дипломного проєкту (роботи) можуть призначатися педагогічні працівники Коледжу, а також висококваліфіковані спеціалісти і наукові працівники інших організацій та підприємств. Консультанти перевіряють відповідну частину виконаної здобувачем освіти роботи та підписують готовий дипломний проєкт (роботу).

Керівник та консультанти дипломного проєкту (роботи) допомагають здобувачу освіти у розв'язанні завдань, які викликають труднощі та виникають у процесі проєктування, проводять систематичний контроль за перебігом виконання роботи. Керівник та консультанти дипломного проєкту (роботи) не повинні обмежувати творчу ініціативу здобувачів освіти або нав'язувати йому в обов'язковому порядку власні рішення.

Зміст методичних вказівок до виконання дипломного проєкту (роботи) з окремих розділів розробляється відповідними консультантами, узгоджується з головою випускової циклової комісії та затверджується заступником директора з навчальної роботи.

Тематика дипломних проєктів (робіт) повинна бути актуальною і спрямованою на вирішення завдань відповідно до напрямку майбутньої діяльності фахівця. Вона повинна відповідати завданням освітніх компонентів (навчальних дисциплін, практики тощо) певної освітньо-професійної програми і тісно пов'язуватися з практичними потребами конкретного фаху.

Тематика дипломних проєктів (робіт) розглядається на засіданні випускової циклової комісії та затверджується наказом директора Коледжу до початку переддипломної практики.

Дозволяється, за схваленням випускової циклової комісії, розробка тем дипломних проєктів (робіт) за пропозиціями організацій (підприємств), структурних підрозділів Коледжу щодо забезпечення освітнього процесу.

Допускаються випадки виконання комплексної тематики кількома здобувачами. Комплексний дипломний проєкт виконується, коли тема дипломного проєктування за обсягом та (або) змістом потребує залучення групи здобувачів освіти однієї або кількох спеціальностей. У всіх випадках вони повинні мати логічно завершені та не дубльовані за змістом частини, які виконуються за індивідуальним завданням кожним здобувачем освіти, та загальну частину, що зв'язує окремі частини до єдиного проєкту і визначає його комплексність.

Здобувачу освіти надається право обрати тему дипломного проєкту (роботи), визначену випусковою цикловою комісією, або запропонувати власну тему, належно обґрунтувавши своє рішення у заяві за довільною формою, враховуючи, що запропонована тема має бути актуальною та відповідати професійному спрямуванню.

Тематика дипломних проєктів повинна бути актуальною і спрямованою на вирішення завдань творчого характеру відповідно до напрямку майбутньої діяльності фахівця. Вона повинна відповідати завданням навчальних дисциплін і тісно пов'язуватися з практичними потребами конкретного фаху.

Зміна теми дипломного проєкту допускається у виняткових випадках і не пізніше першого тижня після завершення переддипломної практики. Заміна теми дипломного проєкту оформлюється наказом по коледжу за поданням голови відповідної циклової комісії.

Внесення змін до завдання на дипломний проєкт затверджує голова циклової комісії за заявою і обґрунтуванням керівника дипломного проєкту.

Індивідуальні завдання на дипломний проєкт(роботу) розробляються особисто викладачем-керівником відповідно до затвердженої наказом по коледжу тематики для кожного студента.

Завдання на дипломне проєктування повинні бути, як правило, індивідуальними і різноманітними за змістом, але однакові за складністю поставлених перед студентами завдань.

Зміст розділів з охорони праці, економічної частини, інших частин (у разі необхідності) розробляється відповідними консультантами та надається керівникові дипломного проєктування для внесення до завдання.

Із дозволу керівника або консультанта з окремих розділів, для покращення висвітлення теми дипломної роботи (проєкту), здобувач освіти може доповнити дипломну роботу (проєкт) новим змістом (підпунктами) або елементами графічної частини. Зміни відображаються у завданні до дипломного проєктування, яке повторно підписується. Забороняється зменшувати зміст, обсяг дипломної роботи (проєкту).

Завдання видається здобувачам освіти перед виходом на переддипломну практику для збору матеріалу з теми дипломного проєкту.

Завдання на дипломні проекти(роботи) підписуються керівником дипломного проекту, заступником директора з навчальної роботи та здобувачем власноруч.

У завданні повинні бути підписи керівника дипломного проектування, консультантів із розділів, що визначені випусковою комісією («Охорона праці», «Економічна частина» інші), про відповідність виконання розділів.

Правильність і своєчасність виконання розділів дипломного проекту керівник дипломного проектування перевіряє під час консультацій.

Відповідальність за правильність прийнятих у дипломного проекту технічних рішень і виконаних розрахунків покладається на студента. Студент має право не погодитися з рекомендаціями керівника і відстоювати рішення, які прийняті ним при виконанні дипломного проекту, при захисті перед ДКК.

3. ЗАХИСТ ДИПЛОМНИХ ПРОЕКТІВ

Дипломний проект(роботу) студент оформляє за розділами, відповідно до методичних рекомендацій щодо виконання дипломного проекту (роботи). Керівник і консультанти можуть попередньо перевіряти розділи, які виконані.

Для остаточної перевірки дипломний проект(робота) подається керівникові у повному комплекті, зброшурований, з підписами на титульному аркуші студента і консультантів з окремих розділів та з висновком про перевірку на плагіат.

Під час його перевірки керівник і консультант відзначають технічні і граматичні помилки, помилки у розрахунках та інші недоліки. виправлення студентом відзначених у пояснювальній записці і кресленнях помилок не допускається. Якщо викрито такі виправлення, питання про можливість допущення такого дипломного проекту до захисту вирішується на засіданні циклової комісії.

Після перевірки дипломного проекту керівник підписує його і складає за встановленою формою письмовий відгук. У ньому не допускається ніяких змін у формулюванні теми без оформлення такої зміни наказом по коледжу.

У відгуку необхідно вказати обсяг пояснювальної записки і графічної частини, відповідність їх завданню щодо всіх розділів роботи, стисло відобразити переваги і недоліки дипломного проекту (роботи), оригінальність рішень, що прийняті, та можливе їх використання, якість оформлення пояснювальної записки і виконання графічної частини, загальну, спеціальну і виробничу підготовку автора роботи і ступінь самостійності її виконання. Загальна оцінка дипломного проекту повинна бути проставлена за 5-ти бальною шкалою. Не допускається використовувати для оцінювання дипломного проекту інші оцінки і формулювання.

Відгук підписує керівник дипломного проекту. При цьому треба вказати дату складання відгуку, поряд з підписом чітко написати прізвище та ініціали керівника.

Відгук керівника на дипломний проєкт (роботу) додається до пояснювальної записки.

Підставами не допускати здобувача освіти до захисту дипломного проєкту (роботи) є:

- недостатній обсяг всього проєкту (роботи) (менше 70% готовності пояснювальної записки і менш 80% готовності графічної частини);
- низька якість всього проєкту (роботи) або окремих його частин (пояснювальної записки, графічної частини);
- несамотійне виконання дипломного проєкту (роботи) або невідповідність вимогам Положення про академічну доброчесність учасників освітнього процесу Коледжу;
- невідповідність змісту пояснювальної записки або графічної частини проєкту (роботи) завданням на дипломне проєктування;
- не в повному обсязі створений, проаналізований або досліджений об'єкт проєктування (не працює програмний продукт, база даних, сайт та інше).

Питання про можливість переробки дипломного проєкту (роботи) і допущення його до захисту у поточному навчальному році або перенесення захисту до наступного навчального року вирішується на засіданні випускової циклової комісії за участю керівника роботи, консультантів розділів, де були виявлені грубі порушення і відхилення, та студента - її автора. Рішення циклової комісії затверджує заступник директора з навчальної роботи.

Дипломні проєкти (роботи) здобувачів освіти, які допущені до захисту, направляються завідувачем відділення на рецензування.

Рецензенти дипломних проєктів(робіт) призначаються наказом по коледжу з числа досвідчених фахівців або викладачів спеціальних дисциплін сторонніх організацій, які не призначені керівниками дипломних проєктів чи консультантами, який готують голови відповідних випускаючих циклових комісій

Рецензія повинна вміщувати:

- висновок про відповідність змісту дипломного проєкту(роботи) завданню на проєктування;
- характеристику виконання кожного розділу проєкту,
- використання випускником останніх досягнень науки і техніки, передових методів роботи, глибини економічних обґрунтувань, прийнятих у проєкті рішень;
- перелік позитивних якостей дипломного проєкту (роботи) та основних його недоліків;
- оцінку якості виконання пояснювальної записки (можливих розрахунків у ній) проєкту та графічної частини;
- можливість використання проєкту здобувача освіти на виробництві чи у сфері послуг;

- можливість присвоєння дипломнику відповідного освітньо-професійного ступеня.

Рецензія на дипломний проєкт (роботу) містить обґрунтовану оцінку дипломного проєкту (роботи) за існуючими критеріями, подається до Екзаменаційної комісії

Виконавець кваліфікаційної роботи повинен бути ознайомлений зі змістом рецензії не пізніше ніж за день до захисту дипломного проєкту (роботи). Після рецензування робота не може бути виправлена, а здобувач освіти обговорює з керівником висловлені у рецензії зауваження. Негативна рецензія не є підставою для відхилення проєкту (роботи) від його захисту.

Рецензія на дипломний проєкт (роботу) додається до пояснювальної записки.

Негативна рецензія та відгук не є підставою для відхилення проєкту (роботи) від його захисту.

Етап захисту дипломного проєкту (роботи) здійснюється відповідно до Положення про атестацію здобувачів фахової передвищої освіти за графіком, який складається завідувачем відділення і погоджується заступником директора з навчальної роботи і затверджується директором Коледжу. Графік захисту дипломних проєктів (робіт) зберігається у заступника директора з навчальної роботи.

Захист дипломного проєкта (роботи) проводиться на засіданні державної кваліфікаційної комісії (ДКК) за участю не менше половини її складу. Під час захисту дозволяється бути присутніми всім бажаючим.

Кожний член ДКК оцінює результати захисту за такими критеріями:

- 1) якість захисту;
- 2) рівень самостійності виконання проєкту;
- 3) якість пояснювальної записки;
- 4) оцінка керівника проєкту (з урахуванням оцінок консультантів за складовими пояснювальної записки);
- 5) володіння науково-технічною термінологією за фахом;
- 6) відгук рецензенту проєкту

Заключна оцінка ДКК по кожному критерію формується як середньоарифметична з оцінок членів ДКК. У разі відсутності узгодженості позицій членів ДКК стосовно визначення оцінки за будь-яким критерієм, остаточне рішення приймає Голова ДКК.

Результати захисту дипломного проєкту визначають оцінками за 5-ти бальною, національною шкалою.

Всі засідання ДКК протоколюють. До протоколу вносять оцінку дипломного проєкту, а також записують основні запитання, які було задано, особливі думки та ін. У ньому також вказують надану кваліфікацію, рішення про те, який диплом видати після закінчення коледжу (з відзнакою або звичайний). Протоколи підписують голова і члени ДКК, які брали участь у засіданні.

Результати захисту оголошують того ж дня після оформлення протоколів засідань ДКК.

Студентові, який захистив кваліфікаційну роботу, рішенням ДКК присвоюється кваліфікація згідно з одержаною спеціальністю і видається диплом встановленого зразка.

У випадку коли захист дипломного проекту(роботи) визнається незадовільним, ДКК встановлює, чи може студент представити до захисту ту ж саму роботу з доопрацюванням, яке визначає комісія, або ж повинен розробити новий дипломний проект. Студент, який одержав під час захисту дипломного проекту незадовільну оцінку, відраховується з коледжу. У такому випадку студенту видається академічна довідка встановленого зразка.

Студент, який не захистив дипломний проект, допускається до повторного захисту його протягом трьох років після закінчення коледжу.

За підсумками діяльності Державної кваліфікаційної комісії складається звіт, який затверджується на її останньому засіданні.

Після закінчення захисту дипломних проектів (робіт) випускова циклова комісія проводить засідання комісії, на якій:

- заслуховує керівників дипломного проектування, які закріплені за цикловою комісією, про якість виконання дипломного проектування за кожним здобувачем освіти;

- аналізує результати та якість дипломного проектування по цикловій комісії та розробляє пропозиції, заходи спрямовані на підвищення якості освіти випускників, покращення організації дипломного проектування та підвищення якості дипломних проектів (робіт);

- готує необхідну інформацію для обговорення питань дипломного проектування на Методичній та Педагогічній раді;

- рекомендує кращі дипломні проекти на конкурси та тривале зберігання.

До комплексу дипломного проекту (роботи) входять документи в роздрукованому та електронному вигляді.

До комплексу дипломного проекту (роботи) в друкованому вигляді входять документи:

- пояснювальна записка;
- графічна частина (за наявності);
- об'єкт проектування (за можливості друку).

До комплексу дипломного проекту (роботи) в електронному вигляді входять документи:

- пояснювальна записка (назва файлу обов'язково повинна мати наступний формат “ДП П.І.Б здобувача освіти, номер групи, навчальний рік (через тире)” (приклад назви файлу - “ДП Гупенко.І.П 1-ІІЗ-20 23-24”);

- графічна частина (за наявності);
- ілюстративний матеріал (презентація - за наявності);

– об'єкт проектування (програмні продукти, бази даних, сайти тощо за наявності);

Після захисту усі матеріали дипломного проекту (роботи) разом з відгуком і рецензією передаються для зберігання в архів, де вони реєструються у спеціальному журналі і зберігаються протягом п'яти років.

Циклова комісія має право використовувати матеріали робіт, які найбільш актуальні за тематикою і відзначені ДКК, з метою покращення освітнього процесу, а також при виконанні науково-дослідних робіт (з дозволу керівництва коледжу).

По закінченню терміну зберігання дипломні проекти(роботи) списуються на підставі акту складеного комісією, призначеною наказом директора коледжу.

4. ЗАГАЛЬНІ ВИМОГИ ДО ДИПЛОМНИХ ПРОЕКТІВ (РОБІТ)

До дипломного проекту (роботи) висувається низка загальних вимог, основними з них є такі:

- цілеспрямованість у розв'язанні завдань, що поставлені перед здобувачем фахової передвищої освіти;
- відповідність його сучасним умовам виробництва;
- чіткість структури та логічність викладення матеріалів;
- переконливість аргументації та обґрунтованість висновків;
- лаконічність формулювань;
- у дипломному проекті (роботі) не повинно бути переписаних із підручників положень і формулювань, а допускається лише посилення на них.

За порушення правил академічної доброчесності здобувачі фахової передвищої освіти можуть бути притягнені до відповідальності згідно з Положенням про академічну доброчесність учасників освітнього процесу Коледжу.

Дипломний проект (робота) складається з пояснювальної записки та графічної частини. Вимоги до окремих розділів пояснювальної записки, обсяг графічної частини, їх оформлення встановлюються індивідуальним завданням та вимогами методичних вказівок до виконання дипломних проектів (робіт), які розробляються випусковими цикловими комісіями за освітньо-професійними програмами.

Пояснювальна записка - текстовий документ, що містить аналіз, опис та відповідні методи (розрахунки) щодо суті проектування (дослідження).

Вимоги до пояснювальної записки.

Пояснювальна записка виконується в друкованому вигляді на листах формату А4 з однієї сторони без штампів, з дотриманням вимог стандартів оформлення технічної документації. Допускається представляти великі таблиці та ілюстрації на аркуші формату А3 (297 мм x 420 мм), складеному до формату А4.

Загальні вимоги до структурних елементів і правил оформлення пояснювальних записок, змісту та іншого ілюстративного матеріалу установлює ДСТУ 3008:2015 — «Інформація та документація. Звіти у сфері науки і техніки. Структура та правила оформлювання».

Пояснювальна записка складається з:

- титульного аркуша;
- завдання на дипломний проєкт (роботу);
- змісту;
- вступу;
- спеціальних частин;
- економічної частини;
- охорони праці;
- висновків;
- списку використаних джерел;
- додатків.

Титульний лист пояснювальної записки оформляють за формою, що надається у методичних вказівках до виконання дипломного проєкту (роботи). Зразки змісту та інших частин проєкту можуть бути надані в методичних вказівках до виконання дипломних проєктів (робіт).

Вимоги до графічної частини:

Графічну частину виконують відповідно до вимог національних стандартів України з оформлення текстової та іншої документації.

Графічна частина може включати креслення, плакати, ілюстративні матеріали та інше, які надають візуальне уявлення про форму, елементи, структуру тощо з об'єкту проєктування (дослідження).

Обсяг графічної частини визначається завданням на дипломний проєкт (роботу), враховуючи напрямок фаху при проєктуванні (дослідженні).

5. ПРИКІНЦЕВІ ПОЛОЖЕННЯ

Положення затверджується Педагогічною радою Коледжу і вводиться в дію наказом директора Коледжу.

Контроль за виконанням Положення здійснюють посадові особи Коледжу в межах своїх повноважень, встановлених посадовими інструкціями.

Зміни і доповнення до Положення розглядаються і затверджуються Педагогічною радою Коледжу і вводяться в дію наказом директора Коледжу.